

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaite
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutyte
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

NAUJŲ ANTIPSICHOTIKŲ ŠALUTINIAI POVEIKIAI IR SKIRTUMAS NUO KLASIKINIŲ. LITERATŪROS APŽVALGA

Darbo autorė. Dovilė VERBICKYTĖ, VI kursas.

Darbo vadovas. Dakt. Robertas STRUMILA, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Išsiaiškinti, kokios pagrindinės antipsichotinių vaistų vartojimo nepageidaujamos reakcijos bei kokios retesnės komplikacijos gali pasireikšti vartojant naujuosius antipsichotikus.

Darbo metodika. Literatūros apžvalga vykdyta PubMed duomenų bazėje, naudojant raktažodžių derinius: „antipsychotics side effects; New antipsychotic“. Straipsnių publikavimo laikotarpis buvo ribojamas nuo 2018 iki 2024 m. Pasirinkta tik anglų kalba publikuota literatūra. Atlikus paiešką nustatytos 454 publikacijos. Atlikus atranką, 9 straipsniai buvo įtraukti į literatūros apžvalgą. Papildomai įtraukti 5 straipsniai, kurie rasti naudojant kitas publikacijų paieškos sistemas, kaip Google Scholar ir kt.

Rezultatai. Literatūros šaltiniuose išskiriami pagrindiniai nepageidaujami antipsichotinių vaistų poveikiai, kurie gali būti įvairūs: burnos džiūvimas, vidurių užkietėjimas, seksualinė disfunkcija, ūminė distonija, akatizija, svorio padidėjimas, miokarditas, agranulocitozė, hiperlipidemija, QTc intervalo pailgėjimas ar piktybinis neuroleptinis sindromas (PNS). Naujojo vaisto Lumateperono, skirto šizofrenijai gydyti, dažniausi šalutiniai poveikiai be mieguistumo (24 proc.), burnos džiūvimo (9 proc.), galvos svaigimo (6 proc.), buvo galvos skausmas, kuris pasireiškė 14 proc. tiriamųjų. Kadangi šis vaistas naujas – nėra iki galo įrodyti visi šalutiniai poveikiai, tačiau pabrėžiama, kad vartojant lumateperoną, išlieka mirties rizika vyresniame amžiuje. Tačiau tai viena iš galimų retų šalutinių reakcijų kaip ir cerebrovaskuliniai reiškiniai, leukopenija, agranulocitozė ir QTc intervalo pailgėjimas. Remiantis atlikta metaanalize, buvo nustatytos ir naujojo antipsichotiko – kariprazino – nepageidaujamos reakcijos, tokios kaip: pykinimas, nemiga, tremoras. Taip pat kariprazinas buvo susijęs su didesne ekstrapiramidine simptomatika (EPS) – akatizija. Brekspiprazolas – efektyvus naujasis antipsichotinis vaistas gydant ūmią, antidepresantams atsparią depresiją. Remiantis klinikiniais tyrimais, brekspiprazolas gerai toleruojamas, tačiau sukelia nepageidaujamas reakcijas kaip: akatiziją (rizikos santykį (RR) = 1,72), svorio padidėjimą (RR = 2,74) ir mieguistumą (RR = 1,87). Svarbu paminėti, kad vartojant mažesnę brekspiprazolo dozę, mažesnė akatizijos ir somnolencijos pasireiškimo rizika. Pimavanserinas yra antros kartos atipinis antipsichotinis vaistas, vartojamas Parkinsono ligos sukeltoms haliucinacijoms ir kliesediams gydyti. Gydymas šiuo vaistu, ženkliai pagerina su depresija susijusius simptomus, tokius kaip: seksualinė disfunkcija, nerimas, mieguistumas ir dirglumas,

priešingai nei vartojant įprastus serotoninerinius antidepresantus. Taip pat, remiantis literatūra, papildomas pimavanserino skyrimas, prie jau taikomo gydymo antipsichotikais, nesukelia tolesnio QTc pailgėjimo. Kitame literatūros šaltinyje įvardijama, kad gydymas pimavanserinu buvo susijęs su dvigubai didesne mirtingumo rizika negu gydant placebo, tačiau daugeliu atvejų mirties priežastis buvo širdies ir kraujagyslių sistemos ligos arba infekcija. Taip pat svarbu paminėti, kad šio vaisto reikėtų vengti jeigu jau yra QTc intervalo pailgėjimo rizika.

Išvados. Nors antipsichotikai ir reikšmingai sumažina psichikos ligų simptomus, o dauguma šios grupės vaistų yra gerai toleruojami, tačiau reikia nepamiršti, kad vartojant šiuos vaistus išlieka didesnė šalutinių poveikių rizika. Svarbu atkreipti dėmesį į gretutines ligas ar susirgimus, skiriamų vaistų tarpusavio sąveiką. Mažesnė vartojamo vaisto dozė sukelia mažiau nepageidaujamų reakcijų.

Raktažodžiai. Antipsichotiniai vaistai; šalutinis poveikis; nauji antipsichotikai; Lumateperonas; Kariprazinas; Brekspiprazolas; Pimavanserinas.